

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Evaluering av varslingsøvelse 24. november 2016

1 Bakgrunn

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder gjennomfører årlig 2 varslingsøvelser for regionale aktører og kommuner. En av øvelsene er varslet, mens den andre er uvarslet.

Denne øvelsen var varslet.

Det er utarbeidet eget øvingsdirektiv som ble formidlet til øvingsdeltakerne sammen med vedlegg 7. november 2016 i tillegg til Fylkesmannens plan for varsling av flom og ekstreme værforhold.

Hensikten med varslingsøvelsen var:

1. Gjøre regionale aktører og kommuner kjent med Fylkesmannens plan for varsling av flom og ekstreme værforhold
2. Øve varslings- og rapporteringsrutiner i regionen
3. Oppdatere planverk
4. Oppdatere varslingslister
5. Oppdatere sprednett internt hos regionale aktører og kommuner.

2 Varsel

Fylkesmannen sendte ut kl. 0920 følgende varsel til samtlige kommuner og regionale aktører:

ØVELSE- ØVELSE- ØVELSE

Audnedal, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kristiansand, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnardal, Sirdal, Songdalen, Søgne, Vennesla, Åseral, Arendal, Birkenes, Bygland, Bykle Evje og Hornnes, Froland, Gjerstad, Grimstad, Iveland, Lillesand, Risør, Tvedestrand, Valle, Vegårshei, Åmli: Varsel om flom, oransje nivå

Kart over varslingsområdet: <http://varsom.no/Flom/?date=16.09.2015> Klikk i kartet eller velg kommune under fylkeslista for å se varslingsstekst og daglige oppdateringer.

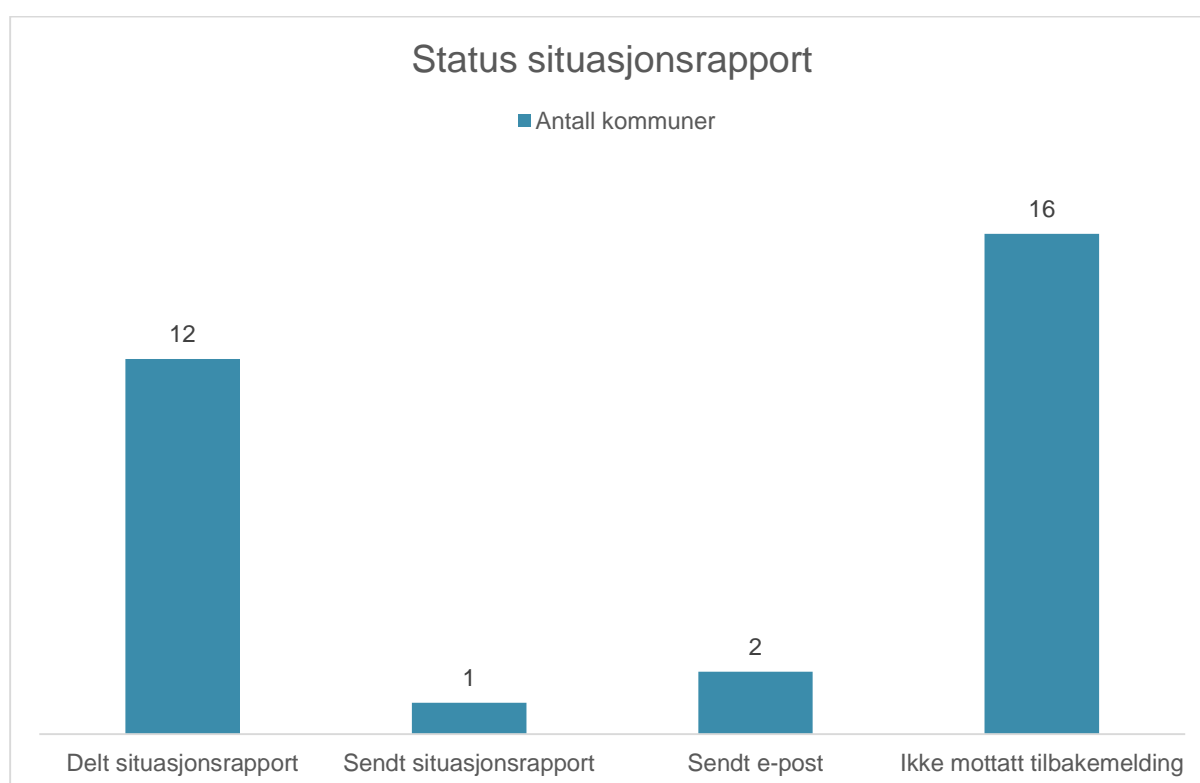
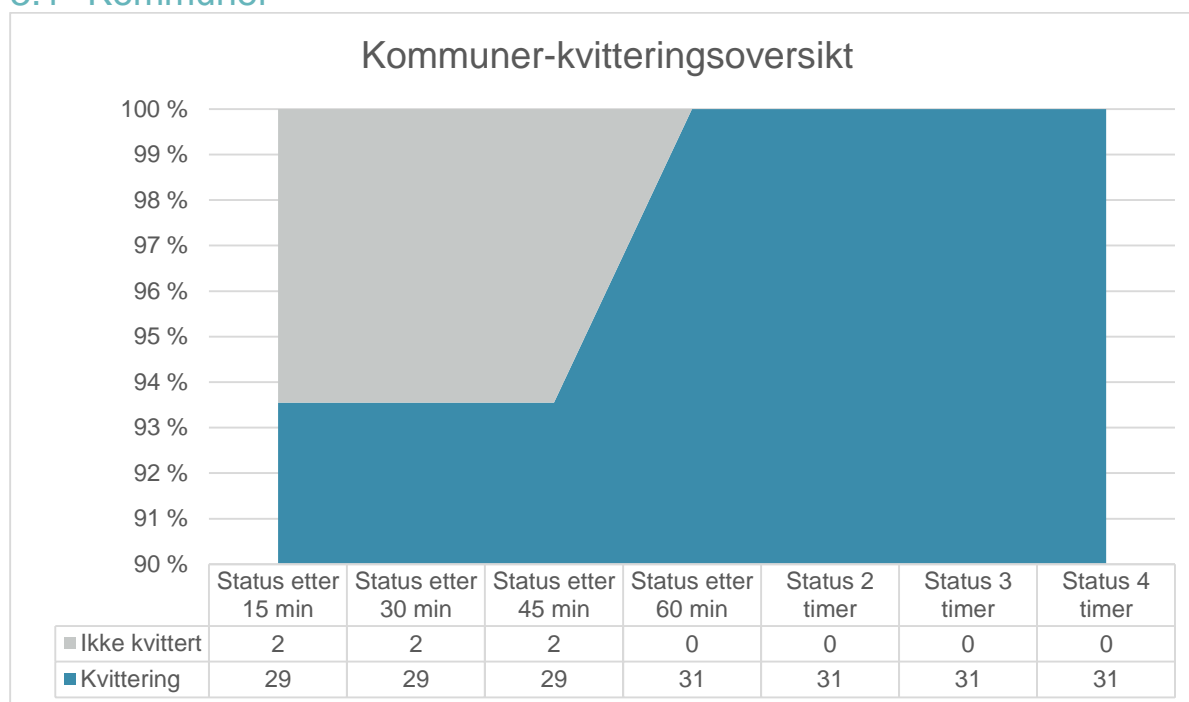
E-post med oppdatering sendes kun ved vesentlig forverring. Fullstendig informasjon for en enkelt kommune: Gå til aktuell kommune på fylkeslista, og du får informasjon om både flom og jordskredfare for den kommunen. På <http://www.varsom.no> finnes også informasjon om varslingsnivåene, forholdsregler, bruk av varselet, støttekart, nedbørradar og sanntidsdata.

ØVELSE-ØVELSE-ØVELSE

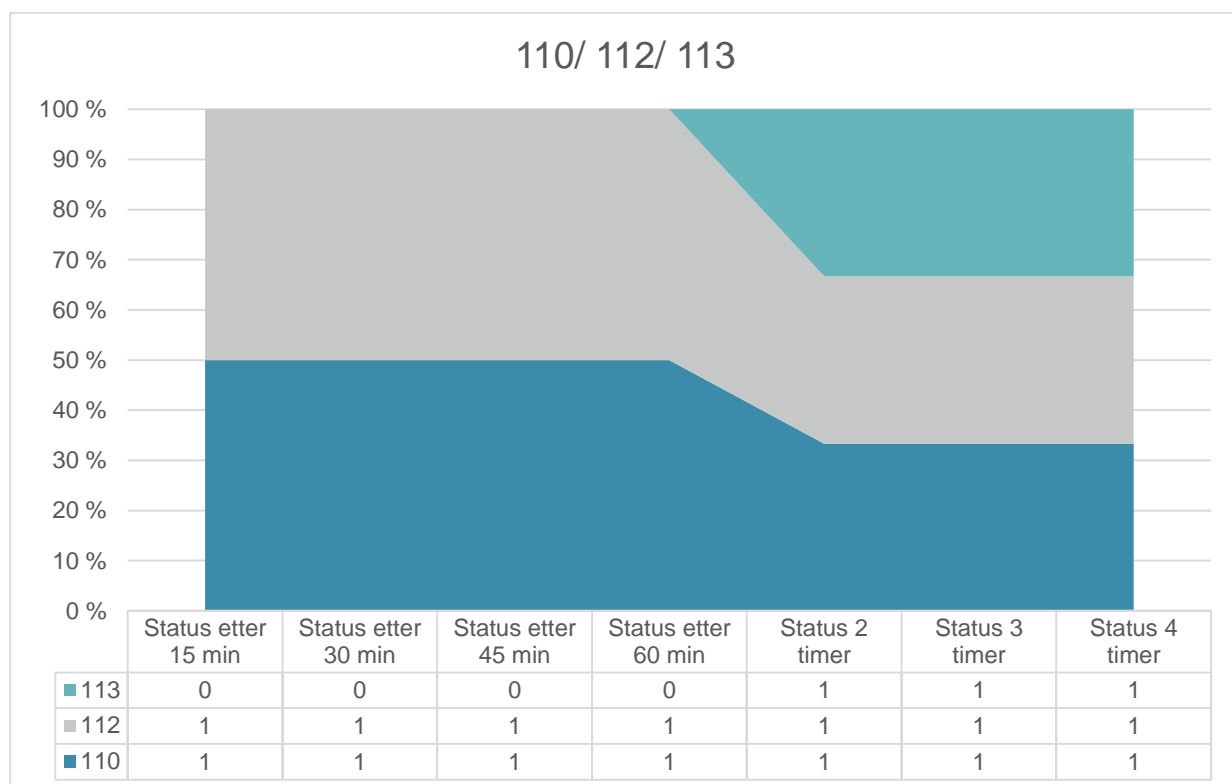
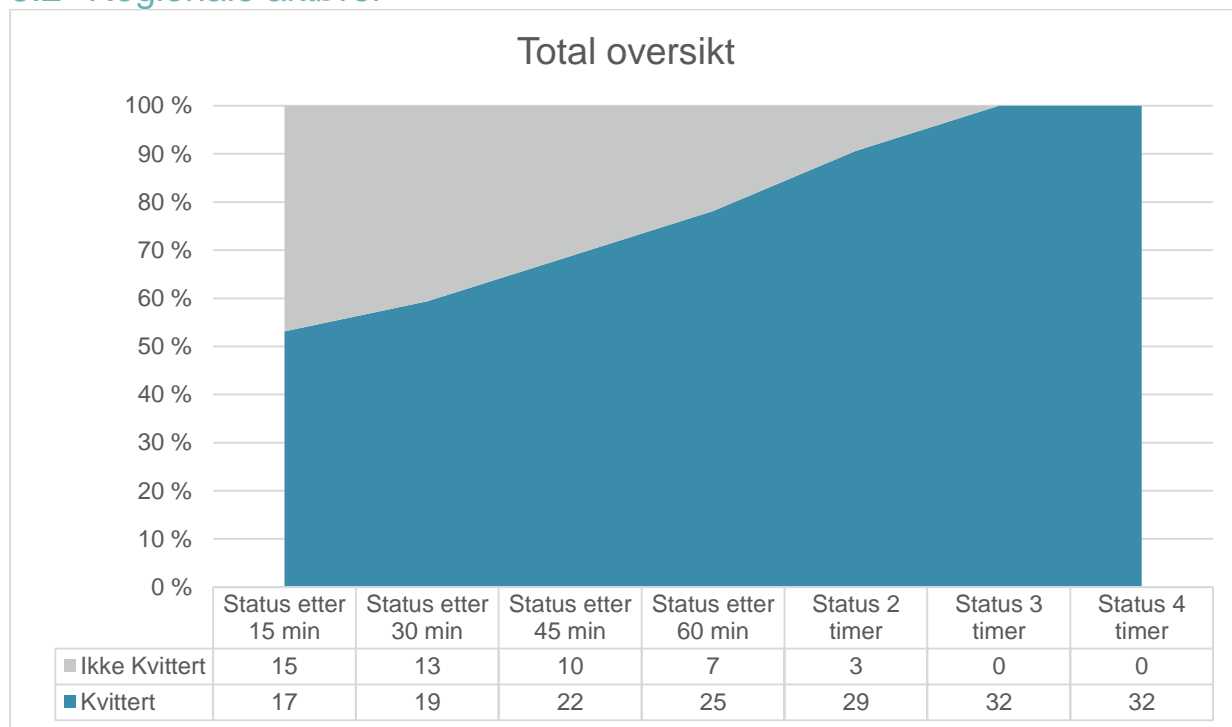
Meldingen ble sendt med responsprofil *NVE varsel*.

3 Resultat

3.1 Kommuner

3.2 Regionale aktører

Politi

	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
■ Ikke kvittert	1	0	0	0	0	0	0
■ Kvittert	1	2	2	2	2	2	2

Brann

	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
■ Ikke kvittert	5	5	5	5	3	0	0
■ Kvittert	5	5	5	5	7	10	10

Helse

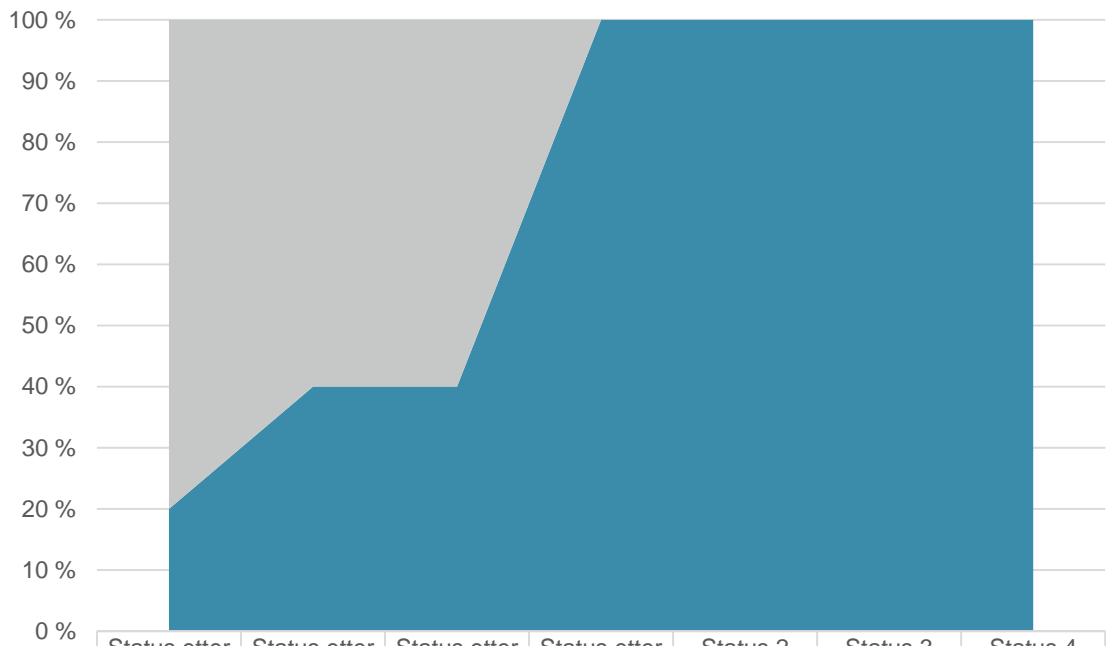
	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
Ikke kvittert	1	1	1	1	0	0	0
Kvittert	2	2	2	2	3	3	3

Forsvaret

	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
Ikke kvittert	0	0	0	0	0	0	0
Kvittert	4	4	4	4	4	4	4

Sivilforsvaret

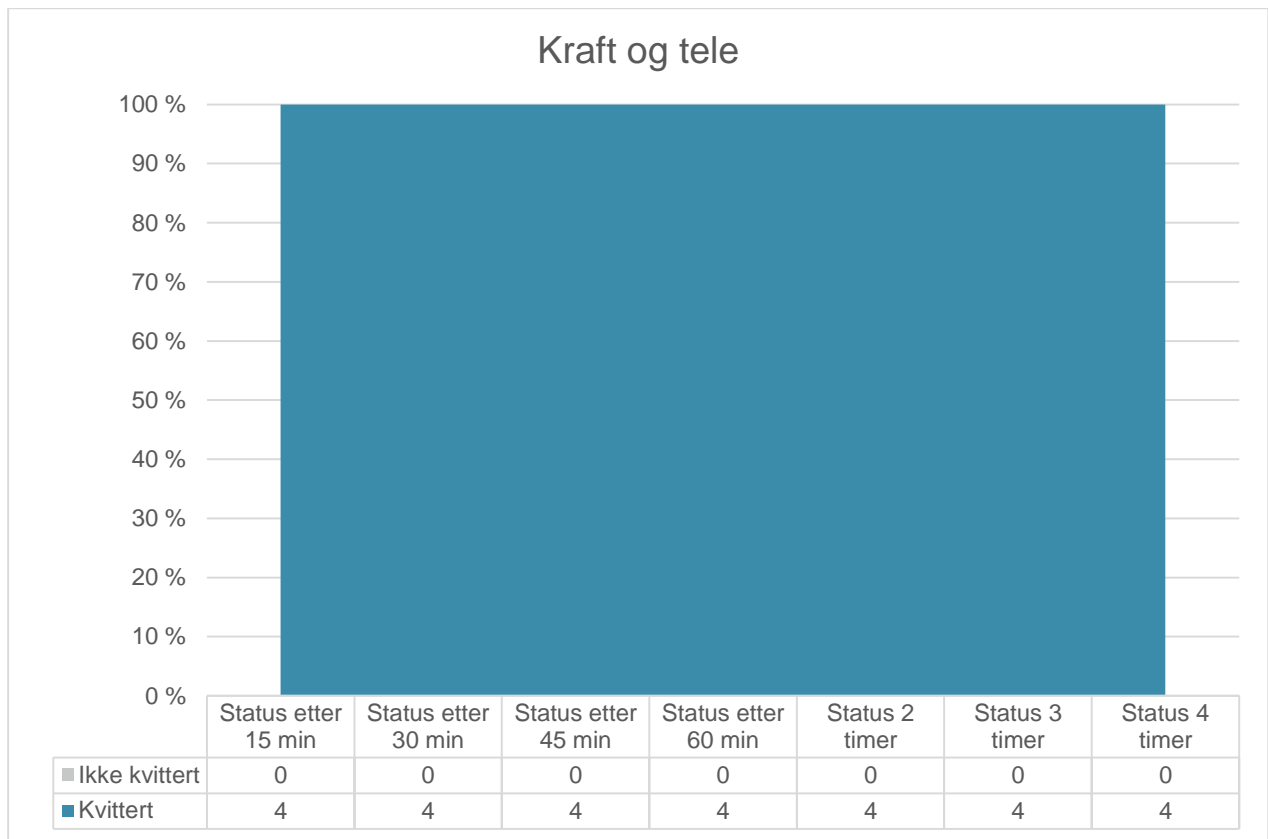

	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
Ikke kvittert	4	3	3	0	0	0	0
Kvittert	1	2	2	5	5	5	5

Samferdsel

	Status etter 15 min	Status etter 30 min	Status etter 45 min	Status etter 60 min	Status 2 timer	Status 3 timer	Status 4 timer
Ikke kvittert	4	4	1	1	0	0	0
Kvittert	0	0	3	3	4	4	4

4 Måloppnåelse

Hensikten med varslingsøvelsen var:

1. Gjøre regionale aktører og kommuner kjent med Fylkesmannens plan for varsling av flom og ekstreme værforhold
2. Øve varslings- og rapporteringsrutiner i regionen
3. Oppdatere planverk
4. Oppdatere varslingslister
5. Oppdatere sprednett internt hos regionale aktører og kommuner.

4.1 Gjøre regionale aktører og kommuner kjent med Fylkesmannens plan for varsling av flom og ekstreme værforhold

Planen er distribuert til de aktørene som bør kjenne til den, men vi har ikke noen kontrollmulighet for å verifisere om mottakerne faktisk har satt seg inn i den. Med bakgrunn i enkelte av de tilbakemeldingene som kom fra regionale aktører og kommuner er vi av den oppfattelse av ikke alle har sett i planen.

Dette målet er bare delvis oppnådd.

4.2 Øve varslings- og rapporteringsrutiner

Fylkesmannen benyttet seg av de rutiner som var beskrevet i eget planverk for å varsle regionale aktører og kommuner. Samtlige har kvittert for mottak av meldingen. Kun et fåtall av regionale aktører og kommuner har rapportert tilbake i henhold til øvingsdirektivet. Vi konkluderer at det å bruke responsprofil i våre varsel begynner å bli kjent blant regionale aktører. Vi ser også at de fleste kommunene er kjent med bruken av responsprofiler- men her finnes det fortsatt noe usikkerhet da vi også mottok bekreftelse på mottak av varsel per e-post.

Dette målet er bare delvis oppnådd

4.3 Oppdatere planverk

Fylkesmannen har ikke mottatt noen tilbakemelding fra regionale aktører eller kommuner som krever noen endring i planverket. Enkelte kommuner har gitt tilbakemelding om at de har revidert eget planverk på bakgrunn av Fylkesmannens varslingsplan. Dette bør også sees i sammenheng med vår oppfattelse av at ikke alle har sett i planen

Målet er delvis oppnådd

4.4 Oppdatere varslingslister

Svært få regionale aktører og kommuner har gitt tilbakemelding på om kontaktinformasjonen i varslingslistene er korrekt eller ikke i henhold til øvingsdirektivet. I tillegg er det svært få av kommunene som har oppdatert manglende opplysninger i listen over øvrige kontaktpunkter.

Målet er ikke nådd.

4.5 Oppdatere spredernet internt hos regionale aktører og kommuner

Vi har ikke mottatt noen e-poster eller telefoner fra ansatte hos regionale aktører eller ansatte i kommunen som stiller spørsmål ved hvorfor akkurat de har mottatt det varselet som vi har sendt ut. På bakgrunn av dette konkluderer vi med at regionale aktører og kommuner har foretatt en «ryddejobb» i forkant av øvelsen. Vi oppfatter dog at det er usikkerhet i enkelte kommuner hvorfor flere enn de som står på våre varslingslister mottar varsel.

Målet er nådd.

5 Fylkesmannens vurdering

Øvingsdirektiv, oppdatert planverk med varslingslister ble sendt ut til kommuner og regionale aktører 7. november 2016. Hensikten var at kommuner og regionale aktører skulle få anledning til å sette seg inn i planverk og forberede seg frem mot øvelsen med tanke på både kontroll av varslingslister samt vurdere om det er behov for å oppdatere eget planverk på bakgrunn av Fylkesmannens varslingsplan. I tillegg skulle de få anledning til å eventuelt utarbeide ytterligere øvingsmål selv.

29 av 31 kommuner (inkludert Vest-Agder fylkeskommune) kvitterte for mottak av varsel innen det var gått 15 minutter. Innen 60 minutter hadde samtlige kommuner kvittert for varselet.

Omtrent halvparten av regionale aktører hadde kvittert innen 15 minutter. Etter 60 minutter hadde ¼ av aktørene kvittert for mottak av varselet. Vi ser en helt klar sammenheng mellom responstid og hvor mange kontaktpunkter vi har inn i etaten samt om de en egen spredde adresse.

Dette er en klar forbedring både blant kommunene og de regionale aktørene i forhold til de resultatene som fremkom av varslingsøvelsen før sommerferien.

Varselet som ble sendt ut var tilsvarende varslene som NVE sender ut dersom det skulle være en flomsituasjon i regionen. Det ble også knyttet ved en responsprofil fra Fylkesmannen side, som vi også vil bruke ved reelle varsel. På bakgrunn av den korte tiden som flere av kommunene brukte for å kvittere på varselet- må Fylkesmannen stille seg undrende til om man faktisk har satt seg inn i varselet før man har kvittert, jf. punkt 4 c i Fylkesmannens varslingsplan. Det ble i forbindelse med mottak av e-post med responsprofil observert at deler av teksten som skulle følge med var falt bort. Dette er nå ordnet.

Kun halvparten av kommunene gav tilbakemelding på om varslings- og kontaktlister var riktig innenfor tidsfristen som var satt. 13 kommuner benyttet DSB-CIM for å dele denne informasjonen med oss, noe som er en klar nedgang i forhold til varslingsøvelsen før sommeren. Det er en delvis sammenheng mellom dem som delte rapporter i forbindelse med øvelsen før sommeren og nå. Også kun et fåtall av de regionale aktørene gav tilbakemelding på om listene var korrekt eller ikke.

Selv om det er flere positive observasjoner underveis i øvelsen, så er hovedkonklusjonen at måloppnåelsen for øvelsen ikke har vært god nok. Blant annet så har vi ikke et godt nok informasjonsgrunnlag for å oppdatere egne varslingslister. Ser man sammenlignet med varslingsøvelsen som var før sommeren, så var responsen på dette mye bedre da enn den var i forbindelse med denne øvelsen.

6 Videre oppfølging

- Fylkesmannen må ta en ny runde med regionale aktører og kommuner for å oppdatere egne varslingslister.
- Regionale aktører hvor Fylkesmannen kun har ett varslingspunkt bør vurdere ytterligere varslingspunkt for å sikre at varsel kommer frem.
- Fylkesmannen bør vurdere tiltak for å heve den generelle kompetansen i kommunene med tanke på bruk av DSB-CIM
- Regionale aktører og kommuner som ikke enda har satt seg inn i Fylkesmannens varslingsplan for flom og ekstreme værforhold henstilles til å gjøre dette snarest.
- Fylkesmannen bør se nærmere på hva som kan være årsak til at resultatene fra en varslet varslingsøvelse er såpass mye dårligere enn en uvarslet øvelse
- Det bør gjennomføres en undersøkelse blant kommuner og regionale aktører på hvilken måte de mener at Fylkesmannen kan varsle de på en rask og effektiv måte med bakgrunn i de varslingsalternativene som Fylkesmannen har i DSB-CIM.